

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

DYLAN J. WILLIAMS BA (Hons), MSc, MA, M.R.T.P.I
Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd
Head of Service Regulation and Economic Developer

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Canolfan Fusnes Môn • Anglesey Business Centre
Parc Busnes Bryn Cefni • Bryn Cefni Business Park
LLANGEFNI
Ynys Môn • Isle of Anglesey
LL77 7XA

ffôn / tel: (01248) 752431/2435
ffacs / fax: (01248) 752192

Gofynnwch am / Please ask for: Dylan Williams
E-bost / Email: DylanJWilliams@anglesey.gov.uk
Ein Cyf / Our Ref:
Eich Cyf / Your Ref:

Dyddiad / Date: 20.02.2019

By email to: RIIO2@ofgem.gov.uk

Annwyl Syrïaid,

**Ymgynghoriad RIIO-2 ac Atodiad
Methodoleg Penodol i'r Sector RIIO-2:
Trosglwyddo Trydan**

Cyfeiriaf at yr uchod a hoffwn gyflwyno ychydig o sylwadau byr ar ran Cyngor Sir Ynys Môn (CSYM).

Nid wyf yn bwriadu rhoi sylw i'r ystod helaeth o gwestiynau sydd yn yr Ymgynghoriad (mae nifer ohonynt tu hwnt i ddiddordebau'r Cyngor hwn). Fodd bynnag, hoffwn wneud sylwadau ar agweddau sy'n ymwneud yn gyntaf â lliniaru'r effeithiau ar yr amgylchedd ac wedyn hefyd ar y modd y mae Perchnogion Trosglwyddo yn ymgysylltu â budd-ddeiliaid pan fo hyn yn cael effaith ar sefyllfa'r Cyngor fel awdurdod lleol sy'n lletya isadeiledd trosglwyddo trydan cenedlaethol – rhai presennol ac arfaethedig.

Ers dros ddegawd bellach, mae CSYM wedi arddel safiad hynod o gefnogol yng nghyswllt cyfres o gynigion am ddatblygiadau ynni mawr. Gydag economi oedd eisoes yn fregus, fe waethygodd y problemau economaidd strwythurol ar Ynys Môn pan gaewyd Alwminiwm Môn yn 2009 a'r ddau adweithydd yn ngorsaf niwclear Wylfa yn 2012 a 2015 wedyn.

Fel Sir lle mae'r GVA / GDP ymysg yr isaf yn y DU, mae'r posibilrwydd o sicrhau manteision economaidd a chymdeithasol o fuddsoddiad posib mewn datblygiadau megis:-

Dear Sirs,

**RIIO-2 Consultation and RIIO-2 Sector
Specific Methodology Annex: Electricity
Transmission**

I refer to the above and would like to submit some brief comments on behalf of the Isle of Anglesey County Council (the IACC).

I do not intend to address the extensive range of questions that are posed in the Consultation (many of which lie outwith this Council's interests). I would, however, like to comment upon aspects relating firstly to the mitigation of impacts upon the environment and then also on TO's stakeholder engagement practices where these have a bearing upon the Council's position as a host local authority for existing and proposed national electricity transmission infrastructure.

The IACC has, for over a decade now, adopted and maintained a highly supportive positions in respect of a range of major energy development proposals. With an already fragile local economy, structural economic problems on Anglesey were exacerbated by the closure of Anglesey Aluminium in 2009 and of the Wylfa nuclear power station's two reactors in 2012 and 2015 respectively.

As a County with GVA / GDP amongst the lowest in the UK, the possibility of harnessing economic and social benefit from potential investment in the likes of:-

(i) Yr orsaf niwclear newydd arfaethedig gan Pŵer Niwclear Horizon yn Wylfa (sydd nawr hefyd yn destun Archwiliad DCO); (ii) Parc Eco a Chanolfan Ynni Orthios yng Nghaergybi; (iii) Cynnig Minesto i osod arae ynni morol 10MW oddi ar yr arfordir yng Nghaergybi; a (iv) Pharth Arddangosfa Ynni Môr Morlais (Gorllewin Môn), sydd wedi'i adnabod gan Stad y Goron fel lleoliad ar gyfer gosod dyfeisiau ynni'r môr i annog a chyflymu datblygiad y dechnoleg;	(i) Horizon Nuclear Power's proposed nuclear new build at Wylfa (now also subject of DCO Examination); (ii) the Orthios Eco Park and Energy Centre in Holyhead; (iii) Minesto's proposed installation of a 10MW marine energy array off the coast at Holyhead; and (iv) the Morlais Marine Energy (West Anglesey) Demonstration Zone, identified by Crown Estate as a location for the installation of marine energy devices to encourage and accelerate technology development;

oll yn flaenoriaethau strategol i CSYM fel sy'n cael ei fynegi trwy Raglen Ynys Ynni Ynys Môn¹.

are all strategic priorities for the IACC as expressed through Anglesey's Energy Island Programme⁴.

Mae'r Cyngor yn derbyn, gyda safiad o'r fath, bod rhaid iddo dderbyn yr isadeiledd trosglwyddo cenedlaethol sydd ei angen i 'allforio' unrhyw ynni a gynhyrchir o'r Ynys. Fodd bynnag, mae'r Cyngor hefyd yn ystyried ei bod yn hanfodol fod rhaid i fframweithiau a systemau rheoleiddio sy'n llywodraethu gosodiadau yn y dyfodol fod yn 'addas i bwrpas' a bod rhaid iddynt gydnabod yn glir a chymryd i ystyriaeth amgylchiadau a barn lleol.

The Council accepts that, with the adoption of such a position, comes the necessity to accept the national transmission infrastructure needed to 'export' any energy generated from the Island. The Council does, however, consider it essential that frameworks and regulation which govern future installations must be 'fit for purpose' and clearly acknowledge and take account of local circumstances and opinion.

Mae Ynys Môn yn lle unigryw ac arbennig iawn yn nhermau ei harddwch naturiol, treftadaeth, a'i asedau cymdeithasol, diwylliannol a ieithyddol². O ganlyniad, mae Twristiaeth yn chwarae rôl greiddiol, barhaus wrth gefnogi datblygiad economaidd lleol. Felly, mae'n rhaid i ddatblygiad yr isadeiledd trosglwyddo sydd ei angen i gefnogi buddsoddiadau ynni newydd, gael ei ddarparu mewn ffordd sympathetig a sensitif fel nad yw'n niweidio'r elfen hanfodol a bywiog yma o'r economi leol. Gan hynny, mae CSYM wastad wedi mabwysiadu'r safiad corfforaethol mai 'tanddaearu' yw'r unig opsiwn derbyniol ar gyfer unrhyw isadeiledd trosglwyddo cenedlaethol newydd ac ychwanegol sydd ei angen ar yr Ynys.

Anglesey is a very unique and special place in terms of its natural beauty, heritage, social, cultural and linguistic assets⁵. As a result, Tourism plays a pivotal ongoing role in supporting local economic development. The development of the transmission infrastructure required to support new energy investments must, therefore, be delivered in a sympathetic and sensitive way so as not to prejudice this vital and vibrant element of the local economy. As such, the IACC has always adopted a corporate position that 'undergrounding' is the only acceptable option for any new and additional national transmission infrastructure needed on the Island.

¹ Rhaglen Ynys Ynni Ynys Môn. <http://www.anglesey.gov.uk/business/energy-island-isle-of-anglesey-north-wales/background/>

² Ynys Môn: Ymdeimlad o Le. [https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/wp-content/ipc/uploads/projects/EN010007/EN010007-002644-Isle%20of%20Anglesey%20County%20Council%20-%20A%20sense%20of%20Place%20\(%20English\).pdf](https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/wp-content/ipc/uploads/projects/EN010007/EN010007-002644-Isle%20of%20Anglesey%20County%20Council%20-%20A%20sense%20of%20Place%20(%20English).pdf)

⁴ Anglesey Energy Island Programme. <http://www.anglesey.gov.uk/business/energy-island-isle-of-anglesey-north-wales/background/>

⁵ Anglesey: A Sense of Place. [https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/wp-content/ipc/uploads/projects/EN010007/EN010007-002644-Isle%20of%20Anglesey%20County%20Council%20-%20A%20sense%20of%20Place%20\(%20English\).pdf](https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/wp-content/ipc/uploads/projects/EN010007/EN010007-002644-Isle%20of%20Anglesey%20County%20Council%20-%20A%20sense%20of%20Place%20(%20English).pdf)

Mae CSYM o'r farn felly ei bod yn gwbl hanfodol fod darpariaethau Ofgem yn caniatáu i Berchnogion Trosglwyddo ymgorffori ac ariannu, yn eu cynlluniau, *'ddulliau gosod amgen e.e. ceblau dan ddaear (sy'n ddrutach na llinellau uwch ben arferol)'*.

Mae'r ffaith fod yr ymgynghoriad yn cydnabod bod rhyng-gysylltiadau yn digwydd rhwng, a materion yn codi o ganlyniad i, isadeileddau trosglwyddo sydd o bosib yn *"tynnu oddi ar harddwch naturiol yr amgylchedd lletyol, yn effeithio'n negyddol ar brofiadau ymwelwyr, yn niweidio twristiaeth leol ac yn gostwng cyfleoedd cyflogaeth mewn cymunedau lleol"* yn bwysig.

Er y croesawir y gwydnabyddiaeth hon o'r cysylltiad rhwng effaith weledol, tirwedd ac ystod o ffactorau eraill, awgrymir fodd bynnag y byddai cymryd agwedd fwy holistaidd tuag at 'Llesiant', yn ei ystyr ehangach, a'r ffactorau sy'n ei reoli, yn darparu ar gyfer dull mwy cadarn a manteisiol o fynd i'r afael â'r mater hwn.

Yng Nghymru, mae deddfiad y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn rhoi mewn lle y ddeddfwriaeth sydd ei hangen i gynllunio a rheoli cymunedau ac adnoddau naturiol Cymru mewn modd mwy rhagweithiol, cynaliadwy a chydlynus. Byddai'r Ddeddf Llesiant a Deddf yr Amgylchedd, ynghyd â, er enghraifft, y fframweithiau asesu Llesiant a gyflwynwyd gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru³ yn gallu cael eu defnyddio'n effeithiol ar gyfer datblygu dull mwy holistaidd a chynhwysfawr i gyfiawnhau costau'r dulliau gosod amgen tu hwnt i gostau llinellau uwch ben arferol. Dylai bod hyn yn cael ei wneud yn ofyniad i Berchnogion Trosglwyddo yng Nghymru.

Croesawir yn fawr hefyd y cynigion i wneud i Berchnogion Trosglwyddo gasglu data penodol ac adrodd ar foddhad budd-ddeiliaid ynghylch sut maent yn ymgysylltu wrth ddatblygu cynigion grid newydd. Byddem yn cefnogi darpariaethau sy'n gofyn am fwy o dryloywder ynghylch sut caiff penderfyniadau eu gwneud. Mae CSYM wedi bod yn mynd i'r afael â'r mater o 'ymgysylltu ystyrlon' gan y National Grid mewn perthynas â'i Brosiect Cysylltiad Gogledd Cymru (cafodd y cais DCO ar

The IACC regards it as vital, therefore, that Ofgem's provisions allow for Transmission Owners to incorporate and fund, in their schemes, *"alternative installation methods e.g. underground cables (which are more expensive than conventional overhead lines)"*.

The fact that the consultation does recognise that interlinkages occur between, and issues arise as a result of, transmission infrastructures potentially *"detracting from the host landscape's natural beauty, negatively affect visitors' experiences, harm local tourism and reduce employment opportunities in local communities"* is an important one.

Whilst this recognition of linkage between visual impact, landscape and a range of other factors is welcomed, it is, however, suggested that taking a more holistic approach to 'Wellbeing', in its widest sense, and the factors that govern it, may provide for a more robust and beneficial approach to this issue.

In Wales, the enactment of the Wellbeing of Future Generations (Wales) Act 2015 and the Environment (Wales) Act 2016 puts in place the legislation needed to plan and manage Wales' communities and natural resources in a more proactive, sustainable and joined up way. The Wellbeing Act and the Environment Act, alongside, for example, the Wellbeing assessment frameworks piloted by Wales' Future Generations Commissioner⁶ could be put to good use in developing a more holistic and comprehensive approach to justifying the costs of alternative installation methods above and beyond the costs of conventional overhead lines. This should be made a requirement for Transmission Owners in Wales.

Proposals to make Transmission Owners explicitly capture and report on stakeholder satisfaction in respect of how they engage when developing new grid proposals are also very much welcomed. Provisions requiring greater transparency around how decisions are made would be supported. The IACC's has been grappling with the issue of 'meaningful engagement' by National Grid in respect of its North Wales Connection Project (the DCO application for which was accepted for Examination on the 8th

³ <http://futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/>

⁶ <http://futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/>

ei gyfer ei dderbyn i fynd ymlaen i Archwiliad ar 8^{fed} Hydref 2018). Byddai CSYM yn croesawu gofynion a fyddai'n gweld Perchnogion Trosglwyddo yn symud o sefyllfa o ddim ond 'ymgyngori' ar gynigion i ymgysylltu'n wirioneddol ac yn fwy effeithiol efo'r cymunedau lleol fel caiff cynigion eu datblygu a rhoi sylw i'w pryderon.

Yn olaf, mae'r Cyngor yn cydnabod ac yn gwerthfawrogi bod angen cydbwyso "parodwydd y cwsmer i dalu" (ond, yn fwy na hynny, gyda lefelau tlodi tanwydd yn cynyddu'n flynyddol, gallu'r cwsmer i dalu), yn erbyn costau anghyffredin y mesurau lliniaru tu hwnt i'r rheini a fyddai'n cael eu darparu fel arfer. Felly, gallai dull mwy holistaidd, sydd efallai'n seiliedig ar fframweithiau asesu Llesiant a allai roi goleuni ar bethau a phrofi'n ddefnyddiol wrth wneud a chyfiawnhau'r penderfyniadau hynny hefyd.

Rwy'n gobeithio bod yr uchod o gymorth. Os hoffech drafod ymhellach unrhyw un o'r materion a godwyd, mae croeso i chi gysylltu â mi ar unwaith.

October 2018). The IACC would welcome requirements which see TO's moving from a position of merely 'consulting' on proposals to more effectively and genuinely engaging with, and addressing the concerns of, the local communities during the development of proposals.

Finally, the Council does recognise and appreciate that "consumer willingness to pay" (but, more so, with annually increasing levels of fuel poverty, the consumer's ability to pay), does have to be carefully balanced against extraordinary costs of mitigations above and beyond those that would normally be provided. As such, a more holistic approach, perhaps based upon Wellbeing assessment frameworks, may provide an insight and prove useful in making and justifying these decisions also.

I hope that the above is helpful. If you do wish to discuss further any of the issues raised, please do hesitate to contact me.

Yn gywir / Yours faithfully,

Dylan J. Williams

**Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd
Head of Service Regulation and Economic Development**